

Olga Lipińska

Iłża, woj. radomskie

Informator Archeologiczny : badania 9, 178-179

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tępnych niemal 40 m. Jedynie od północy i północnego zachodu ciągnie się łagodne podejście. Tam też usypany został wał zaporowy. Duża część obiektu poryta jest okopami i lejami z czasów wojny.

Zbadano około 85 m² w różnych punktach grodziska. Założono 5 niewielkich wykopów. W wykopie 1/75 na majdanie odkryto warstwę osadniczą zawierającą fragmenty naczyń z wczesnej fazy wczesnego średniowiecza. Odkryto też kilka śladów po słupach, w jednym z nich tkwiły fragmenty 2 żaren kamiennych. W pobliżu w warstwie kulturowej znaleziono kuliste rozcieracie żaren.

W innym wykopie odsłonięto jamę /6/75/ o wymiarach 2,6 x 1,8 m. Wypełnisko o miąższości do 1,1 m, charakteryzujące się czarnym zabarwieniem zawierało ogromną ilość kości zwierzęcych, a także fragmenty naczyń wczesnośredniowiecznych oraz przęślik gliniany, fragment szpili żelaznej z rozklepaną i zwiniętą główką, szydło kościane, fragmenty kości ze śladami obróbki.

W wykopie pod wałem warstwa była zaburzona nowożytnymi wkopami. W warstwie niezaburzonej, związanej jak się wydaje z późnym okresem wpływów rzymskich, odkryto fragment narzędzia żelaznego /sierpa?/. Natrafiono też na ślad po słupie umacniającym konstrukcję wału.

Zabytki po opracowaniu będą się znajdować w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.

IŁŻA
woj. radomskie

Państwowe Muzeum
Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Olga Lipińska. Finansowało PMA w Warszawie. Trzeci sezon badań. Osada ze schyłku wczesnego średniowiecza /XIII wiek/ oraz grodzisko średniowieczne /XIII-XIV wiek/.

Stanowisko I - Grodzisko "Tatarski Kopic"

Wykop sondażowy o wymiarach 10 x 2 m wytyczono po osi grodziska wschód-zachód. Uchwycono w nim drugi południowo-zachodni narożnik przyziemia budowli drewnianej /wieży?/ posadowionej na nasypie gródka. Budowlę tę wzniesiono na planie kwadratu o wymiarach 9 x 9 m. Odsłonięte fragmenty narożnika były silnie zwęglone. Od strony wewnętrznej wys-

tąpiła warstewka spalenizny - być może ślad spalonej podłogi. Znaleziono duże ilości gwoździ żelaznych kowalskich, kilka nożyków żelaznych, fragment oprawki kościanej prawdopodobnie żelaznego półkoska. Pod konstrukcjami drewnianymi odsłonięto warstwę intensywnie ciemnej ziemi oraz fragment jamy z dużą zawartością węgla drzewnego i żużla podymarkowego. Prawdopodobnie wiąże się ona z częścią osady znajdującej się pod nasypem gródka. Z warstwy pochodzi igła kościana oraz hetka, w jamie znaleziono ceramikę i nożyce żelazne. Ceramikę z jamy można odnieść do wieku XIII i wiązać ten obiekt z osadą. Budowa gródka musiała przypaść na okres nieco późniejszy. Nie wydaje się jednak, aby zniszczenie osady i budowę gródka dzielił większy okres czasu.

Stanowisko II - Osada

Dla poznania stopnia zniszczenia części osady leżącej w bezpośrednim sąsiedztwie gródka, przeprowadzono u jego podnóża 2 wykopy sondażowe o wymiarach 40 x 2,5 m oraz 7 x 2 m. Wykop dłuższy skierowano po osi północ-południe. W jego części południowej natrafiono na jamę o wymiarach 4,65 x 4,50 m i głębokości dochodzącej do 1,20 m. Wypełnisko jej stanowiła ciemna, smolista ziemia ze znaczną ilością węgla drzewnego i popiołu. Przy dnie jamy zachowały się szczątki dużego paleniska, w postaci silnie przepalonych kamieni polnych oraz płatów polepy. W bezpośrednim sąsiedztwie paleniska natrafiono na duże fragmenty żużli żelaznych. Jama okazała się bogata w znaleziska. Do najciekawszych przedmiotów należą: świder, klucz, ozdobne okucie, kablak od wiaderka. Znaleziono różnej wielkości nożyki, gwoździe, okucia, brązową kłódczkę z uszkiem, klamrę od pasa oraz ozdobny pierścionek, przęśliki gliniane, gładzik kamienny oraz fragmenty przedmiotów wykonanych z kości. Jama była zapewne obiektem o charakterze mieszkalnym. Na podstawie ceramiki, obiekt ten podobnie jak również jamę pod nasypem gródka, należałoby datować na wiek XIII.

W północnej części sondażu natrafiono na kilka bardzo zniszczonych jam, związanych niewątpliwie z wytopem i obróbką żelaza. Materiał ceramiczny ze schyłku wczesnego średniowiecza był w nich przemieszany z materiałem starszym, ręcznie lepionym.

JANOWEK LISOWO, gm. Drohiczyn
woj. białostockie
Stanowisko I

Konserwator Zabytków
Archeologicznych
w Białymstoku

Badania prowadziła mgr Krystyna Chilmon. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon